

handle/123456789/12739 [in Ukrainian].

Kucheruk, O. A. (2013). Metodolohichni zasady osobystisno oriientovanoi lnhvodydaktyky [Methodological principles of personally oriented language didactics]. *Ukr. mova ta lit. v shkoli*. № 6. S. 20–24. [in Ukrainian].

Semenoh, O. M. (2011). Akademichna lektsiia yak profesiynyi komunikativnyi fenomen [Academic lecture as a professional communicative phenomenon]. *Estetyka i etyka pedahohichnoi dii*: zb. nauk. pr. Kyiv, Poltava: PNPV im. V. H. Korolenka. Vyp. 1. S. 113–121. [in Ukrainian].

Holub, N. B. (2009). Teoretyko-metodychni zasady navchannia rytoryky u vyshchikh pedahohichnykh navchalnykh zakladakh [Theoretical-methodical

principles of rhetoric teaching in high pedagogical educational institutions]: dys. ... d-ra ped. nauk: 13.00.02. Kyiv. 505 s. [in Ukrainian].

Horoshkina, O. M. (2016). Orhanizatsiia samostinoi roboty z metodyky maibutnikh uchyteliv-slovesnykiv [Organization of individual work on the methodology of future language teachers]. *Aktualni problemy lnhvodydaktyky: realii ta perspektyvy*: mater. Vseukr. nauk.-prakt. konf. (7–8 kvit. 2016 r., m. Kherson). Kherson. S. 119–123. [in Ukrainian].

Nikitina, A. V. (2013). Pedahohichniy dyskurs uchytelia-slovesnyka [Pedagogical discourse of a language teacher]: monohrafiia. Kyiv: Lenvit. 338 s. [in Ukrainian].

Дата надходження до редакції: 29.05.2023

УДК 378.147:004.5]278.22;81'243

DOI: 10.37026/2520-6427-2023-114-2-83-88

Марія КОРНІЄНКО,

аспірантка Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського, м. Миколаїв, Україна

ORCID: 0000-0001-6364-5314

e-mail: mariakornienko16.97@gmail.com

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СУЧАСНОЇ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ ФІЛОЛОГІЇ У ВИЩІЙ ОСВІТІ УКРАЇНИ

Анотація. У статті розкриваються проблеми методичного забезпечення іншомовної підготовки філологів на другому (магістерському) рівні. Висвітлюється значний фаховий інтерес до методичного забезпечення оновлюваної освітньої діяльності у сфері вищої освіти в Україні. Підкреслюється, що проблематика фахової підготовки майбутніх учителів іноземної мови пов'язується з методичним супроводом навчального процесу.

Авторка вказує на недостатній зв'язок методичних матеріалів з освітніми програмами підготовки магістрів-філологів, переконує в необхідності створення навчальних книг, відповідних за змістом і методичним апаратом певному рівню вищої освіти.

Висвітлюються умови розвитку методичного забезпечення іншомовної підготовки

магістрів-філологів у контексті трансформаційних змін вищої освіти на сучасному етапі. Акцентовано виклики й провідні тенденції магістерської підготовки майбутніх учителів іноземних мов, насамперед англійської, та методичної підтримки відповідної освітньої діяльності. У контексті методичного забезпечення якісної освіти йдеться про культурологічну спрямованість змісту фахової підготовки магістрів, їхній професійний та особистісний розвиток, технологічне оновлення навчального процесу, вдосконалення академічного мислення та писемного мовлення.

Ключові слова: іншомовна підготовка магістрів, освітні програми, методичне забезпечення, модернізація освіти, інноваційні технології, дистанційне навчання, умови розвитку методичного забезпечення, академічне мовлення.

Maria KORNIENKO,

Graduate student,
Mykolaiv National University
V. O. Sukhomlynskyi University,
Mykolaiv, Ukraine

ORCID: 0000-0001-6364-5314

e-mail: mariakornienko16.97@gmail.com

PROBLEMS OF THE DEVELOPMENT OF METHODOLOGICAL SUPPORT OF MODERN FOREIGN LANGUAGE TRAINING OF PHILOLOGY MASTERS IN HIGHER EDUCATION OF UKRAINE

Abstract. *The article reveals the problems of methodical provision of foreign language training of philologists at the second (master's) level. It has been significant professional interest in methodical provision of updated educational activities in the field of higher education in Ukraine. It has emphasized that the issue of professional training of future foreign language teachers is related to methodical support of the educational process.*

The author points out the insufficient connection of methodical materials with educational programs for the preparation of masters of philology, convinces of the need to create textbooks corresponding in terms of content and methodical apparatus to a certain level of higher education.

It has been highlighted the conditions for the development of methodological support for foreign language training of philology masters in the context of transformational changes in higher education at the current stage. Challenges and leading trends of master's training of future teachers of foreign languages, primarily English, and methodical support of relevant educational activities are emphasized.

In the context of methodical provision of quality education, it is about the cultural orientation of the content of professional training of masters, their professional and personal development, technological updating of the educational process, improvement of academic thinking and written communication. It has been asserted the need for methodical provision of distance learning related to the informatization of modern education and the digital development of society in general. Digitization of methodical materials opens a new direction of their development.

Key words: *foreign language training of masters, educational programs, methodological provision, modernization of education, innovative technologies, distance learning, conditions for the development of methodological provision, academic speech.*

Постановка проблеми. Підвищення якості вищої освіти в Україні значною мірою пов'язане з методичним забезпеченням навчального процесу. Модернізація методичної складової освітньої діяльності зумовлюється докорінними змінами освітніх програм, у яких визначається зміст підготовки фахівців певної спеціальності й освітнього рівня. Реалізується єдність програмового й методичного забезпечення освіти, що є основою взаємодії змістового й формального аспектів освітньої діяльності, на необхідність якої вказують видатні педагоги минулого й сучасності (Г. Ващенко, О. Вишневський, В. Данилов, І. Зязюн, В. Сухомлинський).

Водночас у процесі створення та використання методичної продукції, необхідної для іншомовної підготовки магістрів-філологів на сучасному етапі,

помітні суперечності між: оновленням змісту й структури освітніх програм і недостатнім розвитком методичного забезпечення освітньої діяльності; диференціацією освітньо-кваліфікаційних рівнів підготовки фахівців іноземних мов та відсутністю навчальних книг, відповідних за змістом і методичним апаратом певному рівню вищої освіти.

Наявність названих суперечностей породжує проблематику розробки методичного забезпечення, котре має бути узгоджене зі змістом освітніх програм підготовки фахівців певної спеціальності та освітньо-кваліфікаційного рівня, як це вимагається у відповідних державних документах.

Аналіз наукових досліджень і публікацій з означеної проблематики свідчить, що розвиток методичного забезпечення розглядається вченими у зв'язку із формуванням освітніх програм. Ідеться про результативні й забезпечувальні «цілі» освітньої діяльності, адже «результативні цілі детермінують бажані кінцеві результати модернізації вищої освіти, яких треба досягти за певний проміжок часу. Забезпечувальні цілі відображають бажані параметри стану та функціонування системи вищої освіти, без яких неможливо досягти результативних цілей» (Яковенко, Пащенко, 2013). Отже, результативний аспект модернізації освіти більше стосується її програмування, забезпечувальний – методичного супроводу, що входить до загальної інформаційного простору освітньої діяльності.

Актуалізація якості вищої освіти зумовлює значний фаховий інтерес до методичного забезпечення оновлюваної освітньої діяльності у сфері вищої освіти в Україні в історичному аспекті. Висвітлюючи теорію й практику професійної підготовки майбутніх учителів іноземних мов у період із 1948 по 2016 роки, В. Безлюдна, наприклад, характеризує такі трансформації методичного забезпечення: а) посилення уваги до методичної підготовки вчителів, становлення методики викладання іноземних мов; б) відновлення у 1948 році видання журналу «Іноземні мови в школі», в якому висвітлювалися проблеми змісту курсів, методики їхнього викладання, перспектив і завдань подальшого розвитку іноземної мови; в) розробку єдиної концепції навчального підручника та його створення (Безлюдна, 2017). Отже, проблематика фахової підготовки майбутніх учителів іноземної мови із самого початку цієї предметної дидактики тісно пов'язується з методичним забезпеченням, зокрема навчальними книгами та фаховою періодикою.

Указуючи на «катастрофічну нестачу навчальної та навчально-методичної літератури», В. Безлюдна конкретизує й недоліки методичного забезпечення: а) переважання підручників правилами; б) значна питома вага посібників, виданих ще за радянських часів; в) видання методичних посібників колективами

кафедр іноземних мов; г) перехід в університетах і школах на підручники, видані у Великобританії і США; д) неузгодженість наукових досягнень у галузі вивчення іноземних мов з їх використанням у навчальному процесі (Безлюдна, 2017, с. 168, 276, 277, 362), що особливо характерно для нинішнього методичного простору.

Пошук умов і напрямів розвитку методичного забезпечення значно активізується з упровадженням ECTS-підготовки фахівців. «Широкомасштабний педагогічний експеримент 2004–2008 років щодо впровадження ECTS у заклади вищої освіти III–IV рівнів акредитації, – зазначає Р. Гришкова, – показав необхідність модернізації навчального процесу на засадах інноваційних підходів та технологій» (Гришкова, 2015, с. 38). Важливим документом, що має опорне значення для реалізації такої потреби, виявилася Державна програма «Інформаційні та комунікаційні технології в освіті і науці» на 2006–2010 роки» (Державна програма «Інформаційні та комунікаційні технології в освіті і науці» на 2006–2010 роки).

Учені й практики зосереджуються на інноваційній педагогічній діяльності, намагаються будувати навчальні моделі за технологічною логікою. Розробку навчально-методичного забезпечення педагогічної підготовки магістрантів С. Вітвицька пов'язує з інноваційним характером навчальної та професійної діяльності, вказує на необхідність озброєння майбутніх фахівців інноваційними технологіями (Вітвицька, 2011, с. 8). Наголошуючи на умовах ступеневої вищої освіти, вона підкреслює необхідність урахування особливостей освітньої діяльності на різних її рівнях, особливо магістерському. Вчена вказує, зокрема, на суперечності між: стандартністю, уніфікованістю змісту освіти та специфічними завданнями професійно-педагогічної підготовки, потребами в спеціалістах із творчим ставленням до професійної діяльності; тенденцією до інтеграції наукового знання та екстенсивним зростанням кількості навчальних предметів у різних формах навчання; обсягом і змістом наукової інформації, яка постійно розширюється, та недостатньою гнучкістю навчальних програм; необхідністю значного підвищення інтелектуального потенціалу суспільства та падінням престижу освіти й рівня професійної компетентності (Вітвицька, 2011, с. 18). Кожна із цих суперечностей так чи інакше стосується проблеми якості та ефективного методичного забезпечення магістерської освіти.

Мета статті – схарактеризувати основні умови розвитку методичного забезпечення іншомовної підготовки магістрів-філологів на сучасному етапі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Методичне забезпечення фахової підготовки магістрів пов'язуємо передусім зі створенням та використанням у навчальному процесі підручників і посібників, методичних рекомендацій для викладачів і студентів, навчально-методичних комплектів та комплексів, фахової періодики, ІКТ-ресурсів, довідкових джерел тощо. Всі вони тією чи іншою мірою служать джерелом знань і є методичним посібником на допомогу студентам і викладачам. Зважаємо на те, що різні види навчально-методичних видань мають відповідати навчальному плану й програмі (навчальній і робочій)

конкретної навчальної дисципліни, а посібники повинні бути створені за визначеними вимогами й можуть мати гриф Міністерства освіти і науки України про рекомендацію до практичного застосування.

Актуальними в дослідженні є питання: а) відповідності методичного забезпечення вимогам стандартизації змісту й результатів освітньої діяльності; б) диференціації змісту навчання і форм контролю за його результатами на різних рівнях вищої освіти; в) компетентнісної спрямованості й особистісної орієнтації підготовки фахівців із вищою освітою; г) взаємозв'язку освітньо-професійної програми з програмами навчальних дисциплін; д) варіативності змісту вищої освіти з урахуванням європейських, національних та індивідуальних потреб і можливостей.

Засадничу роль у формуванні методичного забезпечення освітньої діяльності у вищій школі мала прийнята в кінці минулого століття нова інструктивно-методична документація. Наказ МОН України про порядок розробки навчально-методичного забезпечення підготовки фахівців (Про порядок розробки складових нормативного та навчально-методичного забезпечення підготовки фахівців з вищою освітою: наказ МОН України від 31.07.1998 № 285), за яким визначено основні вимоги до текстових документів стосовно їхнього оформлення (додаток 7), стимулював до створення текстів методичного характеру. Передбачена й подальша експертиза навчально-методичного забезпечення підготовки фахівців, яку мали проводити науково-методичні Ради Міністерства освіти і науки України та Інститут змісту і методів навчання, що вказує на високий рівень державної уваги до методичних матеріалів.

На часі розробка нового методичного забезпечення з урахуванням рівнів вищої освіти для бакалаврів та магістрів. Ідеться про характеристики кожного з рівнів та визначення особливого для них змісту освіти, що найповніше реалізується у програмах навчальних дисциплін, але формується саме в методичних матеріалах, насамперед підручниках та посібниках. Положення, висловлені в додатку 6 до згаданого наказу, дають змогу уточнити й поглибити поняття змісту навчання, пояснюючи його як науково обґрунтований методичний та дидактичний навчальний матеріал, засвоєння якого забезпечує здобуття освіти й кваліфікації згідно з відповідним освітньо-кваліфікаційним рівнем, що має засадниче значення для формування як програмового, так і методичного контенту освітньої діяльності певного рівня. Отже, має бути диференційовано зміст і види методичних посібників, що відповідають певному змісту навчання за певною спеціальністю й різними освітніми рівнями.

Розрізнення освітньо-кваліфікаційних рівнів вищої освіти зумовлює особливості на кожному з них змісту й форми методичного забезпечення запрограмованої підготовки фахівців. Диференціація понять про освітньо-кваліфікаційні рівні магістра й бакалавра зумовлює не лише різний зміст і результати освітньої діяльності, а й відповідні вимоги до методичних матеріалів, які цю діяльність мають забезпечувати. Власне, варто розрізняти поняття змісту освіти, що стосується профілю освітньо-професійної програми, й змісту

навчання, який реалізується у програмах (навчальних і робочих) навчальних дисциплін і потребує відповідного інформаційного забезпечення, насамперед у вигляді підручників та посібників. У цьому контексті важливо розробляти підручники й методичні посібники окремо для кожного освітнього рівня, як це утвердилося в європейській практиці, де підручники й посібники призначені для роботи на різних рівнях володіння мовою: А, В та С.

Отже, на етапі широкого запровадження в Україні ступеневої освіти актуалізовано поняття не лише освітньо-кваліфікаційних рівнів вищої освіти, змісту й форм освітньої діяльності на кожному з них, а й методичного матеріалу, який має відповідати змісту профільного навчання. Питання змісту, видів та якості методичних посібників, зокрема стосовно іншомовної підготовки магістрів-філологів, також перебуває в полі фахової уваги, значно активізованої в останнє десятиліття.

Поступово формується нова філософія педагогічної дії (термін І. Зязюна), що означає розвиток діяльнісної методології фахової освіти. Аксіосинергетичний підхід як методологічну основу професійно-педагогічної підготовки магістрів як майбутніх викладачів вищої школи пропонує Н. Батечко. Вчена доводить, що цей підхід реалізується у відкритості всіх чинників впливу на педагогічне середовище й передбачає розгляд усіх соціальних систем як відкритих нестійких нелінійних середовищ, що прагнуть самоорганізації (Батечко, 2016, с. 276). Сприятливим для реалізації аксіосинергетичного підходу до професійної підготовки магістрів Н. Батечко вважає вибіркочку частину, що «визначає основу магістерської програми» (Батечко, 2016, с. 275). Варіативність вищої освіти найбільше відповідає принципу відкритості фахової підготовки, особливо актуального для магістрів з їх орієнтацією на вищу школу в європейському просторі. Відкритість освіти пояснюємо як здатність і готовність до змін її змісту й форм під впливом не лише внутрішніх, а й зовнішніх факторів, особливо тих, що йдуть у парадигмі Болонської декларації та національних і загальнолюдських, передусім європейських, цінностей.

Зважаючи на глобалізацію професійної комунікації, Н. Мирончук підкреслює культурологічну спрямованість програмування вітчизняної освіти, що має вплинути й на тенденційність навчального контенту загалом. Саме культурологічний потенціал вищої освіти виступає тим запобіжником, який знижує утилітарно-споживацький інтерес до здобуття того чи того освітньо-кваліфікаційного рівня освіти за популярних умов реалізації компетентнісного підходу до фахової підготовки, від чого застерігають вітчизняні вчені (І. Бех, І. Зязюн, В. Кремень, О. Пехота, О. Семенов, А. Ситченко). Серед провідних тенденцій, що зумовлюють потребу в якісних трансформаціях змісту й форм підготовки фахівців із вищою освітою, Н. Мирончук називає такі:

- становлення планетарного комунікативного простору, в якому інтенсифікуються процеси професійного спілкування... зокрема іноземною мовою;

- розширення можливостей і потреб особистісного розвитку людини, зростання потреби її особистісної

та професійної самоорганізації (Мирончук, 2017, с. 334).

Зазначені тенденції прямо стосуються іншомовної підготовки фахівців та сприяють міжкультурній комунікації суб'єктів навчальної та професійної діяльності. Модернізаційні зміни в освіті значною мірою спрямовані на розв'язання проблем фахової підготовки педагогічних кадрів, спроможних успішно діяти в сучасних ринкових умовах. Р. Гришкова пояснює: «Сучасні трансформації в суспільстві й освіті акцентують особливу увагу на підвищенні якості підготовки педагогічних кадрів, висуваючи нові вимоги до конкурентоспроможних фахівців світового ринку праці» (Гришкова, 2015, с. 11) і пропонує свою методику навчання англійської мови студентів за професійним спрямуванням. Серед чинників, що забезпечують якість освіти, вона звертає увагу на відповідність навчальних програм сучасним вимогам та якісне навчально-методичне забезпечення процесу підготовки майбутніх фахівців, застосування сучасних технологій навчання та наявність адекватної системи контролю й оцінювання результатів освітньої діяльності (Гришкова, 2015, с. 16).

Важливим є судження Р. Гришкової про необхідність активного впровадження у практику навчання студентів їх фахової самопідготовки. У методиці навчання іноземної мови, – пояснює Р. Гришкова, – модернізація розглядається як осучаснення підходів до навчання іноземної мови, приведення у відповідність до вимог сьогодення технології формування комунікативних навичок студента, переміщення акцентів у бік самостійної роботи кожного студента, формування в молоді усвідомленої необхідності навчатися впродовж життя (Гришкова, 2015, с. 39). Вчена для цього пропонує активно запроваджувати світовий досвід, зокрема наставницьку практику вищої освіти: «...слід поступово переходити до тьюторської системи організації навчальної діяльності в українських університетах...» (Гришкова, 2015, с. 43), що є доцільним і для українських університетів.

В умовах компетентнісної освіти актуалізується інтерактивне навчання у вищій школі, яке вчені пов'язують із педагогічними технологіями. Так, Г. П'ятакова презентує активну й інтерактивну модель навчання, характеризує синектику як перспективну модель навчання у вищій школі (П'ятакова, 2006). Вчена структуровано розкриває методику інтерактивного навчання, розрізняючи в ньому: а) форми міжособистісної взаємодії; б) методи обміну словесною інформацією; в) методи організації практичної діяльності студентів; г) методи розвитку критичного мислення. Оскільки авторка пропонує діяльнісний підхід до навчання й розвитку студентів, то значна питома вага в її підручнику належить імітаційним іграм і тренінгам, основою яких є міжособистісне спілкування, що виходить на рівень міжсуб'єктної взаємодії всіх учасників педагогічного процесу. Особливо це стосується філологів – майбутніх фахівців іноземних мов, які в живому спілкуванні мають змогу розвивати усне мовлення й набирати досвіду партнерської взаємодії та лідерських якостей.

Підготовці власне магістрів-філологів сприяє і

навчально-методичний посібник Г. П'ятакової, в якому аналізуються виклики й досвід університетів країн Вишеградської групи (П'ятакова, 2020). Авторка висвітлює широкий контекст європейського освітнього простору, розкриваючи провідні тенденції та ключові завдання сучасної освіти в Європі XXI століття, що впливають на підготовку магістрів-філологів і в Україні. Серед них Г. П'ятакова називає: а) розбудову єдиного наукового освітньо-інноваційного простору; б) посилення взаємодії між освітою, бізнесом та наукою з використанням електронних інформаційних технологій; в) утвердження парадигми неперервної освіти; г) поширення відкритості освітнього простору; д) інформатизація освіти (П'ятакова, 2020, с. 17). Кожне із перелічених завдань потребує відповідного наукового обґрунтування та методичного забезпечення, що значною мірою реалізується в умовах цифровізації сучасної освіти. Саме цифровий розвиток освіти відкриває нові можливості для академічної мобільності, дистанційного навчання, взаємодії освітніх систем, доступу до наукових джерел та міжкультурної комунікації загалом.

На формування методичного забезпечення освітньої діяльності значний вплив має дистанційне навчання у вищій школі, що потребує нових ділянок педагогічного процесу та цифрових засобів дидактичного матеріалу. Теоретичні й методичні засади відкритих дистанційних курсів у закладах вищої освіти розкриває І. Бацуровська, чия дослідження має позитивно вплинути на зміст і характер методичних матеріалів, адресованих викладачам і студентам (Бацуровська, 2018). Здійснення дистанційного навчання неможливе без цифрового розвитку суспільства. Інформатизація сучасної освіти, стверджує Г. П'ятакова у згаданому методичному посібнику, дає змогу використовувати сервіси Google та Microsoft, сприяє забезпеченню дистанційної форми освітнього процесу та «відкритої освіти» шляхом доступу до електронних навчально-методичних матеріалів.

Зважаючи на підготовку магістрів до викладацької та науково-дослідницької роботи у вищій школі, студентам пропонуються науково-методичні праці, які цьому сприяють. Так, Т. Мироненко і Л. Добровольська розробили навчальний посібник, в якому розкривають стилістичні й структурні особливості академічних текстів з урахуванням міжнародних вимог до англомовного наукового дискурсу. Навчальний посібник, як зазначається в анотації до видання, спрямовано на розвиток умінь аналітичного читання публіцистичного тексту та написання есе і розраховано для використання під час аудиторної та самостійної роботи студентів (Мироненко, Добровольська, 2018). Особливістю цього посібника є його англомовне написання, що служить своєрідним зразком сучасного академічного мовлення. Очевидно, методичні матеріали, призначені для іншомовної підготовки студентів, особливо магістрів, частіше мають видаватися відповідною іноземною мовою.

Отже, внаслідок проведеного дослідження вдалося дійти висновків про те, що важливими умовами успішного формування ефективного методичного забезпечення іншомовної підготовки магістрів-філологів є: відповідність методичних матеріалів освітнім

програмам підготовки фахівців певної спеціальності й рівня вищої освіти; узгодження контенту навчальних книг із профілем освітніх програм та змістом навчальних дисциплін у контексті компетентнісного навчання; актуальність інноваційних методик, зокрема інтерактивного змісту й технологічного характеру; розробка й застосування у вищій школі відкритих дистанційних курсів та їх навчально-методичного забезпечення; створення й використання навчальних книг на електронних носіях та іноземною мовою; відновлення вітчизняної фахової періодики на засадах взаємодії вітчизняної педагогічної науки та шкільної практики, актуальної у контексті нової української школи та широких освітніх трансформацій.

Перспективи подальших досліджень проблематики методичного забезпечення пов'язані з реалізацією перелічених умов, кожна з яких потребує спеціального вивчення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Яковенко, Л. І., Пашенко, О. В. (2013). Актуалізація модернізації вищої освіти в умовах становлення економіки знань. *Освітологія: хрестоматія: навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів* / укл.: В. О. Огнев'юк, С. О. Сисоєва. Київ: ВП «Едельвейс». 744 с.

Безлюдна, В. В. (2017). Теорія і практика професійної підготовки майбутніх учителів іноземних мов у вищих педагогічних навчальних закладах України (1948–2016 рр.): дис... д-ра пед. наук: 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки». 439 с.

Гришкова, Р. О. (2015). Методика навчання англійської мови за професійним спрямуванням студентів нефілологічних спеціальностей: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Миколаїв: Вид-во ЧДУ імені Петра Могили. 220 с.

Інформаційні та комунікаційні технології в освіті і науці» на 2006–2010 роки: державна програма / постановою Кабінету Міністрів України від 07.12.2005 № 1153. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1153-2005-%D0%BF#Text> (дата звернення: 17.05.2023).

Вітвицька, С. С. (2011). Теоретичні і методичні засади педагогічної підготовки магістрів в умовах ступеневої освіти: автореф. дис. д-ра пед. наук: 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти». Житомир: ЖДУ імені Івана Франка. 43 с.

Про порядок розробки складових нормативного та навчально-методичного забезпечення підготовки фахівців з вищою освітою: наказ МОН України від 31.07.1998 № 285. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0285281-98#Text> (дата звернення: 17.05.2023).

Батечко, Н. Г. (2016). Теоретико-методологічні засади підготовки викладачів вищої школи в умовах магістратури: дис... д-ра пед. наук: 13.00.04. Київ. 669 с.

Мирончук, Н. (2017). Трансформація функціонально-професійної ролі викладача вищої школи в умовах соціокультурних змін. *Митець – Культура – Виміри часу: Міжнародні наукові читання 2017 року в Музеї Бориса Лятошинського в Житомирі*: збірник статей / ред.-упоряд. І. Є. Копоть. Житомир: Вид. О. О. Євенок. С. 333–387.

П'ятакова, Г. П. (2006). Технологія інтерактивного

навчання у вищій школі: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка. 120 с.

П'ятакова, Г. П. (2020). Підготовка магістрів-філологів в університетах країн Вишеградської групи: виклики, традиції, досвід: навчально-методичний посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка. 246 с.

Бацуровська, І. В. (2018). Теоретичні і методичні засади освітньо-наукової підготовки магістрів в умовах відкритих дистанційних курсів: дис... д-ра пед. наук: 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти»; 015 «Педагогічні науки». 418 с.

Мироненко, Т. П., Добровольська, Л. С. (2018). Академічне писемне мовлення англійською мовою: навчальний посібник. Миколаїв: Іліон. 220 с.

REFERENCES

Yakovenko, L. I., Pashchenko, O. V. (2013). Aktualizatsiia modernizatsii vyshchoi osvity v umovakh stanovlennia ekonomiky znan [Actualization of the modernization of higher education in the conditions of the formation of the knowledge of economy]. *Osvitolohiia: khrestomatiia: navch. posib. dlia stud. vyshchikh navch. zakladiv / ukl.: V. O. Ohneviuk, S. O. Sysoieva*. Kyiv: VP «Edelweis». 744 s. [in Ukrainian].

Bezliudna, V. V. (2017). Teoriia i praktyka profesiinoi pidhotovky maibutnikh uchyteliv inozemnykh mov u vyshchikh pedahohichnykh navchalnykh zakladakh Ukrainy (1948–2016 rr.) [Theory and practice of professional training of future foreign language teachers in higher pedagogical educational institutions of Ukraine (1948–2016)]: dys... d-ra ped. n.: 13.00.01 «Zahalna pedahohika ta istoriia pedahohiky». 439 s. [in Ukrainian].

Hryshkova, R. O. (2015). Metodyka navchannia anhliiskoi movy za profesiinym spriamuvanniam studentiv nefilolohichnykh spetsialnostei: navchalnyi posibnyk dlia studentiv vyshchikh navchalnykh zakladiv [Methodology of teaching English according to the professional direction of students of non philology majors: study guide for students of higher educational institutions]. Mykolaiv: Vyd-vo ChDU imeni Petra Mohyly. 220 s. [in Ukrainian].

Informatsiini ta komunikatsiini tekhnologii v osviti i nauksi» na 2006–2010 roky [Information and communication technologies in education and science]: derzhavna prohrama / postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 07.12.2005 № 1153. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1153-2005-%D0%BF#Text> (data zvernennia: 17.05.2023). [in Ukrainian].

Vitvytska, S. S. (2011). Teoretychni i metodychni zasady pedahohichnoi pidhotovky mahistriv v umovakh stupenevoi osvity [Theoretical methodological principles of pedagogical training of masters in the conditions of

graduate education]: avtoref. dys. d-ra ped. n.: 13.00.04 «Teoriia i metodyka profesiinoi osvity». Zhytomyr: ZhDU imeni Ivana Franka. 43 s. [in Ukrainian].

Pro poriadok rozrobky skladovykh normatyvnoho ta navchalno-metodychnoho zabezpechennia pidhotovky fakhivtsiv z vyshchoiu osvitoiu: nakaz MON Ukrainy vid 31.07.1998 № 285 [On the procedure of development of components of normative and educational and methodological provision for the training of specialists with higher education]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0285281-98#Text> (data zvernennia: 17.05.2023). [in Ukrainian].

Batechko, N. H. (2016). Teoretyko-metodolohichni zasady pidhotovky vykladachiv vyshchoi shkoly v umovakh mahistratury [Theoretical-methodological principles of training of higher school teachers in the conditions of the master's degree]: dys... d-ra ped. n.: 13.00.04. Kyiv. 669 s. [in Ukrainian].

Myronchuk, N. (2017). Transformatsiia funktsionalno-profesiinoi roli vykladacha vyshchoi shkoly v umovakh sotsiokulturnykh zmin. Mytets – Kultura – Vymiry chasu [Transformation of the functional and professional role of a higher school teacher in the conditions of socio-cultural changes // Artist – Culture – Dimensions of Time]: Mizhnarodni naukovy chytannia 2017 roku v Muzei Borysa Liatoshynskoho v Zhytomyri: zbirnyk statei / red.-uporiad. I. Ye. Kopot. Zhytomyr: Vyd. O. O. Yevenok. S. 333–387. [in Ukrainian].

Piatakova, H. P. (2006). Tekhnolohiia interaktyvnoho navchannia u vyshchii shkoli [Interactive learning technology in higher education]: pidruchnyk dlia studentiv vyshchikh navchalnykh zakladiv. Lviv: Vydavnychi tsentr LNU imeni Ivana Franka. 120 s. [in Ukrainian].

Piatakova, H. P. (2020). Pidhotovka mahistriv-filolohiv v universytetakh krain Vyshehradskoi hrupy: vyklyky, tradytsii, dosvid [Training of masters of philology in universities of Visegrad countries: challenges, traditions, experience]: navchalno-metodychnyi posibnyk. Lviv: Vydavnychi tsentr LNU imeni Ivana Franka. 246 s. [in Ukrainian].

Batsurovska, I. V. (2018). Teoretychni i metodychni zasady osvitno-naukovoї pidhotovky mahistriv v umovakh vidkrytykh dystantsiinykh kursiv [Theoretical and methodological principles of educational and scientific training of masters in the conditions of open distance courses]: dys... d-ra ped. n.: 13.00.04 «Teoriia i metodyka profesiinoi osvity»; 015 «Pedahohichni nauky». 418 s. [in Ukrainian].

Myronenko, T. P., Dobrovolska, L. S. (2018). Akademichne pysemne movlennia anhliiskoiu movoiu [English Academic Writing]: navchalnyi posibnyk. Mykolaiv: Iliion. 220 s. [in Ukrainian].

Дата надходження до редакції: 18.05.2023